

APCERĒJUMI PAR SVĒTO NEDĒĻU

Pūpolu svētdiena.

IERAŠANĀS JERUZĀLEMĒ.

Šogad (2015) Lielās mistērijas datumi sakrīt ar vēsturisko notikumu datumiem laikmetu mijā. Tas piešķir tiem īpašu kvalitāti un rosina pievērsties tiem dziļāk nekā citreiz, jo sevišķi ņemot vērā pašreizējo kritisko pasaules situāciju, kad „likteņa skatiens” ir īpaši cieši pievērst katram no mums.

Jēzus dodas uz Jeruzālemi. Šajā mirklī ieskanas pirmais zvans, kas pavēstī lielās mistērijas atklāšanu. Jēzus ievada to intīmajā mācekļu lokā ar īsu pravietojumu: „Redzi, mēs dodamies uz Jeruzālemi. Cilvēkdēls tiks nodots augsto priesteru un rakstu mācītāju rokās, viņi Viņu nosodīs uz nāvi un atdos pasaules tautām, lai tās Viņu izsmej, un šausta, un piesit krustā. Bet trešajā dienā Viņš augšāmcelsies.” (Mt. 20:17-19)

Tas neizklausās ne īpaši skarbi, ne traģiski, ne kā brīdinājums, ne kā aicinājums to nepieļaut, drīzāk, kā lietišķs sludinājums – dažos vārdos koncentrētais pasaules drāmas scenārijs. Mācekļi šajā brīdī vēl nav spējīgi saprast šo vārdu nozīmi. Tie arī nav domāti sapratnei. Tiem ir jāizskan pirms aizkars pārplīsīs un atklāsies notiekošā jēga. Tad dzirdējušie varēs tos atcerēties un saprast tā, ka viņos pamodīsies kāds jauns, uz Zemes vēl nebijis spēks, kas laika gaitā ļaus cilvēcei pārvarēt nāves krīzi.

Vai nav īpatnēji, ka Jēzus runā par sevi trešā personā? Kas ir šis Cilvēkdēls, kuram jāmirst šausmīgā nāvē un jāatdzimst kā pirmajam no mirstīgajiem? Un ko nozīmē, ka Cilvēkdēls tiks nodots „pasaules tautām” nevis jūdiem, kas būtu saprotama, gluži vēsturiska fakta konstatācija. Acīmredzot Cilvēkdēls nav „ne jūds, ne helēnis”, bet gan visu cilvēci sevī ietverošā būtne, un tas, kas ar viņu notiek, ir Zemes cilvēces mistērijas pravietisks atspoguļojums.

Tad tikpat īsi un vienkārši Jēzus norāda uz to, kā cilvēkiem jāsaprot savstarpējas attiecības: „Kurš no jums grib būt liels, tas lai ir jūsu kalps. Jo Cilvēkdēls ir atnācis nevis lai liktu sev kalpot, bet lai kalpotu un savu dvēseli atdotu daudzu atpestīšanai.” (Mt.20:26-28) Arī šos vārdus ne mācekļi, ne pūlis vēl nevar saprast.

Un vēl viena epizode notiek ceļā netālu no Jērikas, proti, Jēzus izdziedina divus aklos: „Tad Jēzus apstājās un iesaucās: Ko jūs gribat, lai es jums izdaru? Viņi teica: Kungs, izdari, lai mūsu acis atveras. Un Jēzus aiz līdzjūtības pieskārs viņu sejai. Un viņi tūlīt atkal varēja redzēt un sekoja Viņam.” (Mt. 20:32-34)

Būtībā pūlis, kas seko Jēzum un liek aklajiem klusēt, ir tikpat akls, tikai to vēl neapzinās, bet šie divi ir tiktāl, tādēļ Jēzus var viņiem palīdzēt. Un vai šie nav tie pirmie divi, kuri, pateicoties jaunajai redzei, var sajūst savā starpā Trešo un Viņam sekot - citādi nekā aklais pūlis?

Šīs epizodes ir sava veida prelūdijs, kurai seko drāmas pirmais cēliens – ierašanās Jeruzālemē, kas tiek sagaidīta ar gavilēm. Ar vecās gaišredzības atliekām Jēzus sekotāji un Viņa veikto brīnumu apbrīnotāji sajuta šajā mirklī, ka viņu acu priekšā notiek kas īpašs, bet faktiski šīs gaišredzības spēks ir izsmelts, tā vairs nevar atklāt patieso notikumu būtību. Tādēļ Jēzus tiek uztverts kā pravietis vai jauns šīs pasaules ķēniņš, kas ir Dieva sūtīts, lai atbrīvotu jūdu tautu no Romas kundzības, ne vairāk: „Ozianna! Slavēts, kas nāk Dieva tā Kunga vārdā. Izraēla Ķēniņš!” (Jāņa 12:13). Vecā gaišredzība ilgu gadsimtu gaitā kalpoja mistērijās tam, lai atpazītu Kristus garu pamazām tuvojamies Zemei, lai piepildītu pravietojumu par cilvēces atpestīšanu no grēkākrišanas sekām, bet tā nespēj atpazīt Viņu fiziskā veidolā. Šis vienreizējs akts - Dieva ienākšana Zemes pasaulē - tiek tikai dažu cilvēku apzināts. Pārējiem tam vēl nav radīti priekšnoteikumi.

Sekojošā epizode no Lūkas stāsta paver to bezdibeni, kura malā zaudējusi pēdējo saikni ar garīgo pasauli cilvēce atradās šajā kosmiski vēsturiskajā brīdī: „Un kad Viņš tuvojās pilsētai un ieraudzīja to, viņš raudāja par to un teica: Ja vien tu zinātu, ko šī diena tev nozīmē un kas varētu kalpot tavam mieram! Bet tavām acīm tas ir slēpts. Pār tevi nāks dienas, kad tavi ienaidnieki uzcelš ap tevi vāli, un ielenks tevi, un bruks tev virsū no visām pusēm. Un viņi nolīdzinās tevi ar

zemi kopā ar taviem bērniem. Viņi neatstās tevī akmens uz akmens tādēļ, ka tu neesi atpazīnusi laiku, kad likteņa skatiens bija pievērstis tev.” (Lk. 19:41-44)

Te slēpjas viss laikmetu mijas dramatisms, kas pastāv tajā, ka uz to brīdi cilvēce ir sasniegusi savā grēkākrišanas jeb „pazudušā dēla” gaitās kritisku punktu: tās gars ir galīgi nomaldījies, dvēsele izkaltusi, ķermenis novārdzis. Bet, no otras puses, dzīve nevar apstāties, pasaulei jāsasniedz pilnība, kuras dēļ tā ir tikusi radīta, un tā ir „radības kroņa” misija. Viņam jānostājas radības priekšgalā un jārāda ceļš. Likteņa skatiens ir pievērstis viņam, bet viņš ir kritis tik zemu, kā nekad. Viņam mugurā ir vecas skrandas, kājās nodiluši zābaki, viņš remdina badu zogot atliekas no cūku siles. Šajā mirklī cilvēks ir kā putns bez spārniem.

Kam tad jānotiek, lai viņam izaugtu spārni? Lai pazudušais dēls atcerētos „Tēva mājas”? Kam jānotiek, lai, tā teikt, iepūstu cilvēcē jaunu dzīvības dvašu, turklāt situācijā, kad nekas vairs nevar notikt bez paša cilvēka līdzdalības, pat bez viņa iniciatīvas? Tam bija vajadzīgs viens cilvēks, kurš būtu gatavs ļaut sevī ienākt Dievam, un Dievs, kurš būtu gatavs viņā ienākt, lai varētu piedzīvot viņā nāvi, iziet tai cauri un atcelt to kā dzīves fatālu galu, kā biedēkli un dzīvības ienaidnieci; parādīt, ka viņpus nāves atklājas īstās un mūžīgās dzīvības pasaule, kas ir cilvēka īstās mājas; Dievs, kurš būtu gatavs savienoties ar cilvēci tik dziļi, lai būtu ar to, tajā „visas dienas līdz pasaules galam”.

Bet vispirms visam vecam jātiek sagrautam, pārvērstam pīšļos, lai „nepaliek akmens uz akmens”. Un tas attiecas uz katru cilvēku, Jeruzāleme ir tikai simbols. Katram reiz jāpiedzīvo tikšanās ar to, kurš „dara visu jaunu”, un Viņš nevar to izdarīt pirms nav sagrauta mūsu vecā „Jeruzāleme”- vecās, matērijā iestrēgušas domas, vecās egoistiskās jūtas, kā arī vecā griba, kas tām kalpo.

Klusā nedēļa. Pirmdiena.

TEMPLA TĪRĪŠANA.

Pirmais ko Jēzus izdara ieradies Jeruzālemē, **viņš iztīra templi no Mamona gara**: „Un Jēzus iegāja templī un izdzina laukā visus, kas templī pārdeva un pirka. Viņš apgāza naudas mijēju un baložu pārdevēju galdus.” (Mt.21:23)

Šis žests nenozīmē, ka cilvēki nedrīkst pirkt un pārdot sava darba augļus, lai nodrošinātu sevi un savus līdzcilvēkus ar dzīvei nepieciešamo. Tas nozīmē tikai to, ka tirdzniecības gars nedrīkst pārkāpt tam piedienīgās jomas robežu un ieņemt Dieva vietu cilvēku sirdīs.

Šis nebūt nav viegls uzdevums, jo Mamona gars faktiski vairāk vai mazāk atklāti caurauž visu mūsu dzīvi. Tas nemanot ir ieņēmis centrālo vietu mūsu domās un nosaka mūsu lēmumus. Atliek tikai kādā klusā mirklī pajautāt sev: ko es savā dzīvē daru patiešām pašizliedzīgi, nedomājot par atalgojumu šādā vai tādā veidā? Un tad var gadīties, ka pēc godīgas revīzijas nekas daudz nepaliks pāri. Es pat uzdrošinos apgalvot, ka lielākai daļai cilvēku pāri nepaliks nekas, katrā ziņā pēc pirmās revīzijas.

Ja pēc šī atklājuma mēs nesākam liekuļot un mēģināt kaut kā aizmālē šo nepatīkamo faktu ar visādiem aizbildinājumiem un attaisnojumiem: tas-taču-ir-tikai-normāli, kurš-tad-dara-citādi, kā-lai-citādi-izdzīvo, man-taču-jādomā-par-saviem-bērniem utt. utj., tad var sākties nopietna tīrīšana. Vispirms atskatoties uz senākiem notikumiem, kuros piedzīvotās jūtas jau ir vairāk vai mazāk nobālējušas, un mēs varam objektīvāk analizēt savu toreizējo nostāju un motivāciju. Ar laiku varēs pievērsties arvien aktuālākām situācijām un mēģināt tikt galā ar svaigākām emocijām un uzstājīgākiem iebildumiem. Ja šīs revīzijas tiek veiktas konsekventi un tiek pavadītas ar nopietnu izziņas darbu, tad vienā jaukā dienā mēs ievērosim, ka pazīstamais Revizors ierodas jau pirms kārdinātājs ir ticis pie vārda.

Šis ir ārkārtīgi svarīgs mirklis katra cilvēka dzīvē. Būtībā Viņš ir bijis vienmēr klāt mūsu izšķiršanās brīžos, tikai mēs, nebūdami gatavi satikties ar Viņu aci pret aci, neskaitāmas reizes neapzināti esam Viņu atstūmuši, līdz ar to atbrīvojot mūsu starpā vietu dažnedažādiem citiem gariem un gariņiem, jo „svēta vieta nepaliek tukša”. Bet ja mēs ar saviem revīzijas vingrinājumiem esam panākuši, ka Viņš uzaust mūsu apziņā mirkli pirms mēs izsakām kādu vārdu vai paceļam roku kādai rīcībai, un mūsu dvēselē ieskanas dziļi pazīstama klusa balss: „Es stāvu pie durvīm un klauvēju...”, tad mēs varam būt droši, ka šajā brīdī mūsu starpā nav vairs neviena cita spēka. Mums gan joprojām paliek iespēja aizsist Viņa priekšā savas mājas durvis, bet mēs varam arī sadūšoties un atvērt tās, un ļaut Viņam ienākt sevī un turpmāk piedalīties mūsu dzīvē kā draugam un padomdevējam.

Šis ir izšķirošais mirklis, bet neviens nedrīkst nodoties ilūzijai, ka ar to cīņa ar Mamonu ir galīgi izcīnīta. Drīzāk tā kļūs vēl intensīvāka tādēļ vien, ka mēs arvien vairāk ievērosim viņa klātbūtni visapkārt, bet kurš reiz ir sadzirdējis Kristus balsi, tas vairs nesajauks to ne ar vienu citu, un mēs varam būt droši, ka Viņš mūs neatstās: „Es esmu ar jums visas dienas līdz pasaules beigām!”. Kādā mērā Viņš varēs ietekmēt mūsu dzīvi, ir atkarīgs tikai no mums pašiem.

Klusā nedēļa. Otrdiena.

VĪGES KOKA NOLĀDĒŠANA. MAZĀ APOKALIPSE.

Nākamais no tīrīšanas pasākumiem ir **vīges koka nolādēšana**. Ar to apziņā tiek izcelta robeža starp pagātņi un nākotni, starp seno, dabisko gaišredzību, pēc kuras cilvēce vadījās līdz šim, un apzināto, kas tai jāsasniedz, lai varētu turpināt savu attīstību nākotnē. Tas ir koks, zem kura sēžot Buda ir piedzīvojis savu iniciāciju, kas iezīmēja viņa Zemes misijas beigas. Tas bija pēdējais vecās, instinktīvās gaišredzības leģitīmais veikums. Turpmāk tā vairs nevarēs nest augļus, kas spētu piesātināt cilvēka garu: „Viņš (Jēzus) teica: Nekad vairs tev nebūs augļu, - un vīges koks tūlīt nokalta”. (Mt.21:19) Turpmāk cilvēce var paļauties tikai uz jauno gaišredzību, kas tiks panākta ar paša cilvēka iekšēju piepūli un izpaudīsies skaidrā nomoda apziņā.

Tad seko **skaidrošanās ar farizējiem un rakstu mācītājiem**. Farizēji, dzirdot Jēzus pamācības tautai, ir sašutuši: „Kas tev deva tādu varu?” – viņi jautā. Šodien tas varētu skanēt šādi: „Vai tev ir kāds diploms vai licence, kas ļauj tev runāt ko tādu? Mēs, kuri pārzina visus likumus un priekšrakstus, tev tādu neesam devuši.”

Vai šīs domas gaismā pēkšņi neatklājas visas mūsdienu civilizētās pasaules totālais farizējisms? Vai visa hierarhiskā valsts mašīna, kurā cilvēki ir tikai zobratī, kas griežas sekojot augstāk stāvoša zobrata instrukcijai un paši automātiski nosaka zemāk stāvošo zobratu griešanās virzienu un ātrumu? Cik daudzi no mums uz līdzīgu jautājumu var

atbildēt: Ticiet paši galā ar varu, kuras gūstā esat nokļuvuši. Man pietiek ar to, ka es pats zinu, ko un kādēļ daru? Katrā ziņā tieši tāda ir Jēzus atbildes jēga farizējiem.

Visa 23. nodaļa Mateja evaņģēlijā ir veltīta šī garīgās ierēdniecības gara atmaskošanai, kas ir ieņēmis „Mozus krēslu” jeb - Emīla Boka tulkojumā – „katedru” un liedz cilvēkiem ieeju Dieva gudrības valstībā. Ik pa brīdim kā dramatisks refrēns skan brīdinājums: „Vai jums, rakstu mācītāji un farizēji, jūs, liekuļi!”, un tie nav tukši draudi, tas ir pareģojums. Kurš to nesadzird, pats vainīgs: „Redziet, pamesta stāv jūsu māja”, jo „Svētīts kas nāk tā Kunga vārdā”, lai darītu visu jaunu katrā dvēselē, kas Viņam atveras.

Šīs pašas dienas vakarā Jēzus sapulcina savus mācekļus Eļļas kalnā un iezīmē viņu dvēseļu priekšā tā saucamās „**mazās apokalipses**” jeb atklāsmes ainu.

Vēlreiz tiek pasvītots, ka vecais templis ir nolemts iznīcināšanai: „Šeit nepaliks akmens uz akmens, kas netiks nopostīts”. Tas, kas gadsimtiem ilgi ir glabājies tempļa svētnīcā kā „neizsakāmais Dieva vārds”, ir iemiesojies cilvēkā un turpmāk grib tikt skaidri izteikts: “Es esmu Es!” un kļūt par katra Zemes cilvēka īsto vārdu. Līdz ar to vecais templis zaudē savu nozīmi un tam jātiek iznīcinātam. Te nav domāta tikai fiziska ēkas sagraušana, bet arī visu tajā līdz šim kopto rituālu atcelšana, kā arī visas cilvēka iekšējās dzīves radikālas pārmaiņas.

Tālāk mācekļi un ar viņiem visas nākamās cilvēku paaudzes tiek brīdinātas no viltus praviešiem, taču īsi pirms tam tika pateikts arī: „Redzi, es sūtīšu jums praviešus, un gudros, un zinošos”. (Mt. 23:34) Tātad ne visi pravieši būs viltus, būs arī tādi, kuri sludinās svarīgas lietas un kuros būs jāieklausās. Kā tad viņus atšķirt? „Daudzi nāks manā vārdā un teiks: **Es esmu Kristus**, un viņi pavedinās daudzus.” „Neticiet, ja kāds teiks: Kristus ir tur vai tur”, tas ir, ārpus jums. Tātad, Dieva sūtītais pravietis norādīs uz to Kristu, kas stāv pie katras dvēseles durvīm un klauvē, un, ka šīs durvis ir atveramas tikai no iekšpuses. Tā ir Dāvida atslēga, ar kuru var atslēgt un neviens neaizslēgs. Tas ir cilvēka Es. Ko tas izlemj, to neviens nevar atcelt. Tik ilgi, kamēr cilvēki turpinās pajauties uz ārēju vadību, viņi būs pavedināmi un tiks daudzkārt pavedināti. Viņos tiks kurināts naidis vienam pret otru, un ar melīgiem saukļiem viņus varēs iesaistīt savstarpējos karos, nodevībā un citām negantībām. „Viena cilvēces daļa sacelsies pret citu. Visur būs bads un posts un zemestrīces...” „Un tāpēc, ka netaisnība ies vairumā, daudzus izdzīs mīlestība. Tikai tas, kurš izturēs, kamēr mērķis tiks sasniegts, saņems svētību”. Ko nozīmē – izturēs? Ne jau nogaidīs sakodis zobus vai paslēpies kādā bunkurā drebēdams par savu ādu, bet gan tas, kurš, neskatoties ne uz ko, saglabās mīlestības spēju.

Viegli pateikt! Visa mūsu cilvēciskā daba saceļas pret šo vīziju: Kā tā! Tas nav taisnīgi! Kur paliek dievišķa žēlastība, ja viņš pieļauj, ka cilvēki iznīcina cits citu? Uz to mēs dzirdam lakonisko: „Esiet modri un nezaudējiet drosmi. **Tam visam ir jānotiek**, bet tas vēl nav gals”.

Kad tad gaidāms šis gals? „Šī vēsts par Dieva valstību tiks pasludināta visām tautām par liecību. Tad mērķis būs tuvu”. Tas nozīmē, ka katram Zemes cilvēkam reiz būs dota

iespēja izdarīt apzinātu izvēli, kuru ceļu viņš grib iet: mīlestības vai naida. Trešā nebūs. Būs jāizvēlas starp divām „karstām” nostājām, remdeniem nākotnē nebūs vietas – vienkārši tādēļ, ka tie netiks tālāk par savas omulības ideālu, kas nevar būt visas cilvēces mērķis.

Pirms mērķis tiks sasniegts, cilvēcei acīmredzot būs jāiziet cauri daudzām mācībām – gan katram atsevišķam, gan veselām tautām, gan visai cilvēcei. Mērķi sasniegs tikai iekšējās cīņās rūdītie un neatdzisušie.

Nākamā mīkla tiek uzdots ar vārdiem: „Debesis un Zeme pāries, bet Mani vārdi nepāries”. Debesis un Zeme, šī dualitāte ir materiālās pasaules īpatnība, kas nosaka cilvēka apziņas špagata stāvokli starp dzimšanu un nāvi. Bet materiālās pasaules pastāvēšanas laika posms ir izzūdoši īss salīdzinot ar visu mūsu Visuma pastāvēšanas laiku, ko var nosaukt par mūžību. Kādreiz matērijas nav bijis, un pasaule bija viens veselums, kādreiz tās atkal nebūs, un pasaule atkal būs viens veselums, un, kā šīs pasaules iesākumā izskanēja Vārds, no kura ir radies viss, kas radies, tā arī pēc tam, kad tās vairs nebūs, paliks spēkā Logosa vārds, kas ieskandinās jaunas pasaules sākumu. Bet pirms tas notiks, Cilvēkdēls izdarīs lielo revīziju un sašķiros iepriekšējās pasaules izaudzētos augļus: nobriedušos un gatavus turpmākiem darbiem pa labi, sapuvušos pa kreisi. Pēc kādām pazīmēm tie tiks atšķirti, stāsta Mt. 25:31-40.

Klusā nedēļa. Trešdiena.

JĒZUS SVAIDĪŠANA. JŪDAS NODEVĪBA.

Lai arī Kristus ciešanu laiku ir pieņemts saukt par Kluso nedēļu, tomēr līdz šim neko daudz no klusuma nevarēja manīt. Tautas gaviles, apgāztie tirgotāju galdi, enerģiska skaidrošanās ar farizējiem un dārdoša apokalipses vēsts – tie visi bija drīzāk vētraini nekā klusi notikumi. Arī trešā diena satur sevī pamatīgu spriedzi starp diviem krasi pretējiem pēc savas būtības notikumiem, un tomēr abos ir arī sava klusā puse.

Šīs dienas vakaru, kā arī citus šajā laikā, Jēzus kopā ar saviem mācekļiem pavada Betānijā savu uzticīgu sekotāju - māsu Martas un Marijas un viņu brāļa Lācara mājā. Visi trīs ir piedzīvojuši Kristus dziedinošo spēku. Marija tika atbrīvota no apsēstības tā, ka beidzot varēja rast dvēseles mieru; Marta ilgu gadu cieta no asiņošanas un, pieskaroties Kristus tērpam, tika izdziedināta un atguva dzīves spēku. Savukārt Lācars tika Kristus atmodināts no nāves vai, citiem vārdiem, piedzīvojis iesvētīšanu un turpmāk tiek saukts nevis savā vārdā, bet „māceklis, kuru Kungs mīlēja”. Rūdolfs Šteiners atklāj mums to faktu, ka Lācars ir tā pati personība, kura vēlāk sarakstīja Jāņa evaņģēliju, apokalipsi un Jāņa vēstules.

Un tagad, visiem tā sēžot intīmā lokā pie vakariņu galda, pēkšņi „Marija paņēma dārgo nardu eļļu, svaidīja ar to Jēzus kājas un apžāvēja tās ar saviem matiem. Un visa māja

piepildījās ar svaidāmās eļļas smaržu”. (Jāņa 12:3-8) Tā ir šīs lielās dvēseles atbilde uz īsi pirms tam jūdu virspriesteru pieņemto lēmumu Jēzu nogalināt.

Kas ir svaidīšanas sakraments? Ēterisko eļļu smarža palīdz cilvēka garam, kad tam ir pienācis laiks, atrīstīties no ķermeņa un pacelties garīgajā pasaulē. Turklāt Rūdolfs Šteiners raksturo augu eļļas kā substances, kurām piemīt spēja ar savu smaržu kāpināt cilvēka mīlestības spēju, burtiski: „noslieci uz mīlestību”. Kad lasām, ka nardu eļļas smarža piepildīja visu māju, mēs varam nojaust, kādu godbijīgu noskaņojumu tā ir izraisījusi klātesošo dvēselēs. Tomēr šis noskaņojums nebūt nepārņem dvēseli automātiski. Lai uztvertu šo svētību, dvēselei jābūt tam gatavai. Ja nē, tad tā pati smarža var uzvandīt no cilvēkbūtnes zemapziņas pagrabiem visai tumšas jūtas: dusmas, pretestību, skaudību. Katrā ziņā daži mācekļi nav apmierināti ar Marijas „bezjēdzīgu” izšķērdību un it sevišķi Jūda Iskariots. Neskatoties uz to, ka Jēzus viņu pilnīgi attaisno sacīdams, ka viņa ir svaidījusi Viņu tuvai nāvei, tomēr Jūda nespēj savaldīt savas dusmas. Viņaprāt šo eļļu varētu pārdot par lielu naudu un atdot to nabagiem. „Bet to viņš sacīja nevis tāpēc, ka viņam rūpēja nabagi, bet tāpēc, ka viņš bija zaglis un, maku turēdams, piesavinājās iemaksas”. (Jāņa 12:6) Un Jūda ļāvās sātana vilinājumam un nolēma par naudu nodot Jēzu jūdu vadoņiem, kuri īsi pirms tam ir nodomājuši Viņu nogalināt.

Lai ko šodien var dzirdēt un lasīt par Jūdas nodevības būtību un motivāciju, tomēr vienīgais reālistiskais tās izskaidrojums ir patiešām viņa būtnes labilitāte iepretī ļaunā gara ietekmei. Rūdolfs Šteiners skaidri saka, ka Jūda nodeva Jēzu par naudu. Nevar attaisnot šo noziegumu ar to, ka bez tā Golgātas mistērija nevarētu notikt un rezultātā cilvēce būtu nolemta bojāejai. Ļaunums vienmēr galu galā rada labumu, bet tādēļ tam ir jābūt tieši ļaunumam. Var apbrīnot tos, kuri apgalvo, ka Jūda ir uzņēmies pastrādāt nodevību aiz lielas mīlestības pret Jēzu, vai, ka viņš ir šādi uzpurējies, jo kādam tas bijis jāizdara. Pirmkārt, kā aiz mīlestības var nodot? Un otrkārt, ja arī tas būtu iespējams, tad tas nebūtu īsts ļaunums un tādēļ nevarētu izraisīt īstu labumu. Te slēpjas visa mūsu dzīves drāma un svētība.

Arī par Mariju Magdalēnu pēdējā laikā pēkšņi uzrodas dažnedažādi fantastiski apgalvojumi, kuri patiesībā atspoguļo tikai un vienīgi cilvēku nespēju atzīt, ka pastāv kaut kas augstāks, tīrāks un cēlāks, nekā tas, ko viņi spēj iedomāties ar savu prātu.

Tātad, no vienas puses Marija Magdalēna, kura patiesā mīlestībā klusi veic pēdējo sakramentu svētot Jēzu Viņa liktenim. No otras puses, iekšēji savu kaislību plosītais Jūda meklē iespēju nodod Jēzu - klusi, „lai tauta to nepamanītu”. Cik dažādi klusumi!

„Cilvēki nedrīkstētu vienkārši akli, kā pa miegam nodoties tam, ko ar dzelzs nepieciešamību no viņiem pieprasīs tuvākā nākotne, kad viņiem visur – laboratorijās, darbnīcās, bankās – visur būs darīšana ar velna kalpiņiem. Cilvēkiem gan būs jāpiedalās dažos viņu ierosinātajos pasākumos kultūras progresa dēļ, bet viņiem ir jāpazīst velns..., jo tikai zināšanas ved pie pareizās nākotnes.”
(GA 177; 6.10.1917)

Klusā nedēļa. Ceturtdiena.

KĀJU MAZGĀŠANA. SVĒTAIS VAKARĒDIENS. ATVADU RUNAS.

Tuvojas pasha, ko jūdu tauta svin ik gadu atceroties savu senču liktenīgu iziešanu no Ēģiptes. Tās vadonim Mozum ir uzdots aizvest savu tautu līdz „apsolītai zemei”, 40 gadus ilgajā ceļā caur tuksnesi ļaujot izaugt paaudzei, kas ir brīva no verdzības gara. Līdzī paņemtais ēģiptiešu sakrālais zelts nozīmē, ka jūdu tauta pārņēmusi ēģiptiešu mistēriju gudrības lāpu. No šīs tautas klēpja jāpiedzimst Cilvēkdēlam, kurš reiz varēs uzņemt sevī Dievu, kas ir nepieciešams Logosa radītās pasaules mērķa sasniegšanai.

Jeruzaleme mudž no ļaužu pūļiem, kuri sanākuši, lai ļautu priesteriem svētīt savas upurdāvanas un vakarā tuvinieku lokā nobaudītu pashas mielastu. Arī Jēzus liek mācekļiem sagatavot atbilstošu vietu, lai kopā ar mācekļiem noturētu savu pēdējo svēto maltīti.

Kad viss ir gatavs, pirmais, ko Jēzus izdara, viņš nolaižas uz ceļiem katra mācekļa priekšā un nomazgā viņam kājas par paraugu, kā viņiem turpmāk, kad Viņa vairs nebūs viņu starpā, apieties citam ar citu. **Kāju mazgāšana** ir pirmais no septiņiem sakramentiem kristīgās iesvētīšanas ceļā. Līdz šim gadu tūkstošiem visu iepriekšējo kultūru mistērijās šis ceļš simboliski bija jāiziet katram māceklim, kurš tika vests pie iesvētīšanas. Tas notika tempļu sienās tālu no dienas gaismas un profānas publikas acīm. Šoreiz šis ceļš pirmo un pēdējo reizi jāiziet vienam, atklāti un absolūti reāli. Tādēļ katram vārdam, katram žestam ir dziļi sakrāla nozīme. Tas, kas te notiek, ir Zemes cilvēces tuvošanās lielās lemniskates krustpunktam, kuram tai jāiziet cauri, lai apturētu līdzšinējo lejupslīdi jeb „grēkā krišanu” un uzņemtu pretēju virzienu – atpakaļ pie „Tēva”.

Šajā vēsturiskajā brīdī, šī vienreizējā notikuma jēgu un nozīmi apzinās tikai pats Jēzus Kristus. Mācekļi, kuri ir gan tā dalībnieki, gan liecinieki, varēs to aptvert tikai vēlāk, kas mistērija tiks īstenota līdz galam, kad nākamo trīs dienu gaitā Dievs cilvēka veidolā būs izgājis cauri visiem septiņiem pārbaudījumiem: **Šaustīšanai, Ērkšķu kroņa uzlikšanai, Krustā sišanai, Nāvei, Guldišanai kapā** un visbeidzot piedzīvos **Augšāmcelšanos**. Tātad, pārvarēs nāvi. Tad viss ārējs kļūs iekšējs, Veco derību nomainīs Jaunā, kurā nevis vairs Jahve vai kāds cits ārējs dievs, kurš ir devis baušļus un sodījis par to

nepildīšanu, kurš lika mīlēt tikai savus asinsradus, bet svešus nicināt un mērdēt nost. Turpmāk katram būs savs iekšējs „Es esmu” Dievs, kas būs viņam gan gaismas avots, gan ceļa rādītājs, gan ceļa maize, gan mīlestības skolotājs. „Es neesmu nācis, lai cilvēkus tiesāt, bet gan lai dziedināt.” „Es dodu jums jaunu uzdevumu: mīliet cits citu! Kā Es jūs esmu mīlējis, tā jums jā mīl citam cits, pēc tā visi varēs atpazīt jūs kā Manus mācekļus, ka jūs mīliet cits citu.”

Jāņa evaņģēlijā pats svētais mielasts tiek minēts tikai garāmejojot, toties veselas četras nodaļas (14. – 17.) ir veltītas tā saucamām Kristus „atvadu runām”, kuras skan kā saulaina himna Tēvam-Rādītājam, Dēlam kā Radības pirmtēlam un cilvēces nākotnei. Arvien no jauna, dažādā vārdu salikumā un no dažādiem redzespunktiem tiek atkārtota faktiski viena un tā pati doma. Lielais dievišķais Es aicina mazos brāļus savienoties ar Viņu, ielaist Viņu sevī un ļaut sevi glābt un pacilāt, un vest pie mērķa. Neskaitāmas reizes arvien no jauna skan te cerība, te apsolījums, te brīdinājums. Šķiet, ka Viņš grib iegravēt mācekļu dvēselēs domu par cilvēka augsto izcelsmi un mērķi, lai tad, kad tam pienāks laiks, tie varētu atāust viņu apziņā un apgaismot smago augšup ceļu, kas viņiem turpmāk ejams un citiem rādams.

„Kurš ar savu būtni dzīvo Manā būtnē un Manai būtnei ļauj dzīvot sevī, tas nesīs bagātus augļus. Bet bez Manis nevarat darīt neko. Kurš nedzīvo Manī, tas tiks izrauts kā zars, un tam jā nokalst.”

„Ja jūs dzīvojat Manī un ļaujāt Maniem vārdiem dzīvot tālāk jūsu sirdī, tad jūs varat lūgt visu, ko vien gribat veikt, un tas tiks jums dots.”

„Jūs esat Mani draugi, ja pildāt uzdevumu, ko Es jums uzdodu. Es vairs nevaru saukt jūs par kalpiem, jo kalps nezina, ko viņa kungs dara.”

„Neviens neatradīs ceļu pie Tēva citādi, kā caur Mani.”

„Kurš Mani ir redzējis, tas arī Tēvu ir redzējis.”

„Viss, kas pieder Tēvam, pieder Man. Viņš ņems no tā, kas ir Mans un darīs jums to zināmu.”

„Tēvs, kas Manī dzīvo, veic caur Mani savus darbus. Ticiet Man, ka Mans Es ir Tēvā, un Tēvs dzīvo Manā Es.”

„Ko jūs lūgsiet Manā vārdā, Es to īstenošu, lai Dēla darbos atklājas Tēvs.”

„Tagad Es eju, bet Es atkal nākšu pie jums.”

„Un Es gribu lūgt Tēvu, un Viņš atsūtīs jums citu palīgu, gara drosmes devēju, kas būs ar jums visos laikos, kamēr pastāv pasaule. Tas būs patiesības un izziņas gars. Tajā dienā jūs uzzināsiet, ka Es esmu Tēvā un jūs manī un Es jūsos... Svētais gars, kuru Tēvs jums sūtīs Manā vārdā, viņš jums mācīs visu un atdzīvinās jūsu atmiņā visu, ko es jums teicu. Tajā dienā jūs uzzināsiet, ka Es esmu Tēvā un jūs Manī un Es jūsos.”

„Kurš Mani mīl, to Mans Tēvs mīlēs.”

Cilvēces lejupslīdes ceļš ir plats un viegls, turpretī augšup var tikt tikai pa šauru un akmeņainu taku. Tomēr šajā ceļā nedrīkst būt neviena nepārvarama šķēršļa, neviena strupceļa, no kura nebūtu izejas, neviena kārdinājuma, kas nebūtu pārvarams. Viss, kas ārēji izskatās kā posts, vajāšana, zaudējumi un ciešanas, kalpo tam, lai mazinātu cilvēku atkarību no materiālās pasaules, piespiež to meklēt patvērumu garā un arvien ciešāk ar to savienoties.

Kamēr vēsturisks laiks plūst no pagātnes nākotnē, vienlaicīgi pretējā virzienā, no nākotnes, no mērķa nāk otra laika plūsma. Īstenībā pirmā ir otrās funkcija, jo viss, kas ar mums notiek, ir tikai līdzekļi mērķa sasniegšanai. Visi mūsu prieki un bēdas, darbi un nedarbi kalpo vienam lielum kopīgam mērķim. Saskaņā ar to pastāvīgi tiek izlīdzināti pasaules svāri un mums nemanot notiek tas, kam jānotiek. Katrs šķērslis, katrs pārbaudījums ir tā spēka radīts, kas ir jāsasniedz to pārvarot. Tas ir tikai līdzeklis mērķa sasniegšanai un tādēļ nekad nevar būt par smagu. Tikai cilvēku neticība liek viņiem saļimt pārbaudījumu priekšā, izvairīties no tiem vai cīnīties par to atcelšanu.

Jēzus vēl nav beidzis savu runu, kad Jūda atstāj mielasta zāli un dodas naktī, lai īstenotu savu tumšo nodomu. „Cilvēkdēlam jāmirst, bet vai tam, kurš Viņu nodod. Tam būtu labāk, ja viņš nekad nepiedzimtu”. Tad arī Kristus „izgājis gāja pēc sava ieraduma uz Eļļas kalnu, un Viņa mācekļi gāja Viņam līdzi.”

Lai saprastu, kas te notiek, ņemsim palīgā Rūdolfā Šteinera liecību. Viņa pētījumi atklāja, ka šajā brīdī Jēzus fiziskais stāvoklis ir kritisks, jo Dieva gars, kas trīs gadus ir kvēlojis Jēzus miesā, faktiski ir to sadedzinājis, un Viņam draud priekšlaicīga nāve, kas nozīmētu, ka Viņa misija paliks neizpildīta un cilvēcei būs jāaiziet bojā. „Tad Viņš sāk trīcēt, un Viņu pārņem vājums, un Viņš saka mācekļiem: Aiz sātēm Mana dvēsele ir satumsusi līdz pat nāvei. Palieciet šeit un esiet nomodā. Pēc dažiem soļiem viņš nokrita zemē un lūdza: Tēvs, viss ir Tavā varā, ja vien iespējams, ļauj šim (priekšlaicīgas nāves) kausam paiet man garām. Taču ne kā es gribu, bet kā Tu gribi, tam jānotiek.” Jēzus lūgšana tika sadzirdēta, un Viņš var mierīgi pieņemt Jūdas skūpstu.

Citāti no *Emil Bock „Das Neue Testament”*.

Klusā nedēļa. Piektdiena.

KRISTUS CIEŠANU CEĻŠ UN KRUSTA NĀVE.

Līdz pat notikumam Eļļas kalnā Jēzus gan ārēji, gan iekšēji ir stiprs un aktīvs. Viņš nebūt ne maigi izrīkojas ar tirgotājiem, ar skarbiem vārdiem praktiski noper korumpēto un izvirtušo jūdu garīdzniecību. Apkārtējie cilvēki sajūt no Viņa strāvojošu neparasti varenu spēku. Tad ar daudzām līdzībām un pamācībām Viņš gatavo mācekļus smagiem pārbaudījumiem, kurus viņiem nāksies piedzīvot. Viņš brīvi un atklāti staigā pa pilsētu un runā daudziem nepatīkamas lietas, bet neviens neuzdrošinās Viņam iebilst vai Viņu aiztikt. Bet kopš Jūdās skūpstā Viņa izturēšanās krasi izmainās. Šķiet, ka Viņu iedvesmojušais gars ir Viņu atstājis. Viņš ļauj romiešu zaldātiem sevi sagūstīt, neiebilst un neprotojas, kad tie Viņu vadā no vienas pils citā un atpakaļ. Viņš praktiski neatbild uz pratinātāju jautājumiem, neaizstāvas no apsūdzētājiem, nemēģina pierādīt savu nevainību, neprotē pret zaldātu zobgalībām, sitieniem un citiem pazemojumiem. Cilvēku acu priekšā pravietis un brīnumdaris pārvēršas par visai nožēlojamu būtni, kas ir pasīvi pakļāvusies savu apsūdzētāju varai. No Viņa aizlaižas pat mācekļi.

Ja mēs varētu ieskatīties Jēzus iekšējā pasaulē, kā to varēja Rūdolfs Šteiners, mēs ieraudzītu, ka īstenībā visa Viņa it kā pazudusi aktivitāte, viss Viņa dievišķā gara spēks ir pievērsies iekšējai cīņai ar nāves kungu, kas Viņam jāuzvar, lai izpildītu savu, no paša pasaules sākuma gatavoto misiju.

Tagad Jēzus miesas templī norisinās vienreizēja, ne ar ko citu ne pagātnē, ne nākotnē nesalīdzināma mistērija. Zinošais varēja redzēt, ka ārēji viss notiek kā pa notīm; vissīkākā

Šīs drāmas detaļa atbilst seno iesvētīšanas rituālu partitūrai, savukārt, kas īsti notiek Viņa dvēselē, tobrīd neredz un nenojauš neviens. Arī garīgās varas, kuras līdz šim Viņu apdvesa un sargāja, ir atkāpušās. Šajā visam mūsu kosmosam izšķirošajā brīdī Viņš absolūti viens stāv pretī visam pasaules ļaunumam abās tā izpausmēs un var paļauties tikai uz sevi.

Lucifers grib priekšlaicīgi izcelt Viņa dvēseli no sāpju nomocītās miesas un aiznest to savā iluzoras, egoistiskas svētlaimes valstībā, it kā čukstēdams Viņam ausī: kādēļ tev rūp šī tumšā Zeme un šie nožēlojamie radījumi, kuri te ceļ tevi godā, te zākā un sit nost. Viņi visi kopā nav tava mazā pirkstiņa vērti.

Arimans arī grib atraut Kristus garu no ķermeņa, bet viņa metode ir cita. Ar pārcilvēciskām sāpēm un rupjiem pazemojumiem viņš grib aptumšot un izslēgt Viņa garu, padarīt Viņu par trulu, vienaldzīgu apstākļu upuri un dabūt savā rīcībā Viņa atstāto ķermeni, lai neļautu tam savienoties ar Zemi un uzturēt to dzīvu tik ilgi, kamēr cilvēce sasniegs savu Zemes mērķi.

Atbilstošā mērā tas attiecas arī uz parastiem cilvēkiem. „Nāves vara pār mums pastāv ne tikai tajā, ka mums ir jāmirst; tās īstā seja atklājas tikai pēc nāves. Tad atklājas, vai mēs, atstājuši savu fizisko miesu, varam palikt saistīti ar to, kas notiek cilvēku lokā, kuram esam piederējuši dzīves laikā. Īstā nāves vara pār mums izpaužas tieši tajā, ka tā var izraut mūs no zemišķām kopsakarībām un iemest viņpasaulē bez jebkādas iespējas turpmāk auglīgi piedalīties Zemes dzīvē.” (*Emil Bock, Drei Jahre*)

Dzīves laikā Arimans piesien cilvēku pie materiālās pasaules, solot viņam jebkādu ar vielu pasauli saistīto vēlmju un iekāru apmierināšanu un slēpjot no viņa to faktu, ka pēc nāves šīs vēlmes un iekāres kļūs viņam par murgu un neizsakāmu moku cēloni. Jo vairāk cilvēks Zemes dzīves laikā ir pieķēries materiāliem labumiem, jo neapskaužamāks ir viņa liktenis pēc nāves. Viņš nokļūst izolācijā no citām cilvēku dvēselēm, kā arī no eņģeļu pasaules un ir nolemts tikt savu daudzkārt kāpinātu iekāru plosītam, kamēr tās tiek „sadedzinātas”.

Tikai tas, kurš jau dzīves laikā nodibina saikni ar garīgo pasauli, arī pēc nāves var palikt saistīts ar fizisko un palīdzēt tiem, kuri vēl dzīvo uz Zemes. Lūk, tieši šajā sfērā ciešanu drāmai kāpinoties norisinās Kristus cīņa. Viņš nepretojas cilvēku naidam un zemiskumam, jo „viņi nezina ko viņi dara”. Viņš negrib izvairīties no ciešanām un izbēgt no nāves. Viņš pretojas Arimana centieniem izdzēst Viņā iekšēju dzīvi, Viņa apziņu. Šim nolūkam kalpo arī Saules aptumsums, kas ilga visu laiku, kamēr Kristus palika krustā. Bet Viņš iztur līdz galam un gūst uzvaru.

Šī uzvara pirmo reizi iezīmējas jau brīdī, kad Viņš svētā Vakarēdiena laikā caurstrāvo ar sava saulainā gara gaismu maizi un vīnu sagatavojot tos komūnijai ar mācekļiem, šādi it kā salaulājot matēriju ar garu, vai, drīzāk, atklājot matērijas sākotnēju izcelsmi no gara, tātad, gara prioritāti un varu pār matēriju.

Otra šīs uzvaras pakāpe ir sasniegta Eļļas kalnā īsi pirms sagūstīšanas, kā jau aprakstīts iepriekšējā apcerējumā. Tagad šī uzvara jāiznes cauri nāves vārtiem, lai tādejādi

pārmestu drošu tiltu pāri aizai, kas zināmu laiku šķīra fizisko un garīgo pasauli cilvēka apziņā. Kristus panāk to tādēļ, ka neskatoties uz necilvēciskām sāpēm un dzīvības spēku izsīkumam, ne uz mirkli nepazaudē apziņu.

Kad asinis no Viņa brūcēm nolīst zemē, Viņa gars tām seko un tādejādi nesaraujami savienojas ar Zemi. Parasti, kad no cilvēka izplūst asinis, viņa dvēselē dodas pretējā virzienā. Kristus dvēsele sekoja asinīm. Arī kad parasta cilvēka liķis tiek guldīts kapā, viņa dvēsele paceļas augšā, prom no Zemes. Kristus dvēsele aizgāja to pašu ceļu – Zemē.

Spēks, ar kuru Kristus ir guvis uzvaru pār nāvi, ir kosmiskā absolūtā mīlestība, kas Viņā ir pieņēmusi cilvēka veidolu. Tādēļ Pilāts varēja pateikt par viņa priekšā ar ērkšķu kroni galvā un āksta purpura apmetnī pār pleciem stāvošo būtņi: „Tas ir Cilvēks!”

Klusā nedēļa. Sestdiena.

GULDĪŠANA KAPĀ. NOKĀPŠANA MIRUŠO VALSTĪBĀ.

Nevienā no evaņģēlijiem mēs neatradīsim ne vārda par to, kas ir noticis laikā starp Kristus nāvi un Augšāmcelšanos, bet tas nenozīmē, ka tur nekas nav noticis. Kā jau teikts, katrs mirklis šajā mistērijā ir no svara, un ar laiku visiem tās noslēpumiem jāiznāk gaismā. Mēģināsim ieskatīties aiz visu sabatu Sabata kulisēm.

Senos laikos cilvēki uztvēra nāvi nevis kā dzīves beigas, bet kā pāreju pie cita dzīves veida. Bet attīstības ceļš veda lejup, materiālās pasaules plīvurs kļuva arvien biezāks un, tuvojoties laikmetu mijai, dziļākajam punktam cilvēces tapšanas epopejā, gan tā sauktajiem dzīvajiem, gan tā sauktajiem mirušajiem ieskats otrajā pasaulē tika arvien vairāk apgrūtināts. Cilvēku apziņā starp abām dzīvības izpausmēm pavērās aiza. Pateicoties tam, dzīvojot uz Zemes, cilvēks varēja kļūt arvien patstāvīgāks, savukārt viņpasaulē viņa apziņai bija jāpaliek tumšai tik ilgi, kamēr uz Zemes sasniegtā apziņa nerasniegs pietiekamu spēku un skaidrību, lai neizdzistu arī pārejot garīgajā pasaulē.

Kā jau minēts, cilvēces tapšanas drāma pastāv tajā, ka sasniedzis maksimālu neatkarību no dievišķās vadības, tā teikt, atkritis no Dieva, cilvēks vairs nebija spējīgs pats izrauties no matērijas gūsta. Tādēļ visas tautas arvien karstāk ilgojās pēc Mesijas, kura apsolījums kopš senatnes pavadīja cilvēces lejupslīdi. Viņam jāpārvar dvēseļu nevarība un jāpiespīr tām jaunrades un augšupejas spēks.

Nākamais drāmas cēliens pastāv tajā, ka apsolījums tiek piepildīts, bet kad Mesija ir klāt, cilvēki vairs nespēj to atpazīt un savā aklumā nosoda Viņu uz nāvi. Drāma izvēršas

par tragēdiju. Kulminācija ir sasniegta, jānāk atrisinājumam, un tas pastāv tajā, ka Mesija izpilda savu misiju un uzvar nāvi.

Īstenībā Kristus nāve un viss, kas ar to ir saistīts, nenotika pūļa priekšā. Tie, kuri to organizēja, tieši negribēja, lai tas notiktu tautai redzot, jo baidījās no pretestības. Tajā laikā visi jūdi jau sēdēja savu tuvinieku lokā un, tradicionāli apēduši saceptu jēru ar atbilstošām piedevām, klausījās nama tēva priekšlasījumu par atbrīvošanos no verdzības, par nāves eņģeli un par apsolīto zemi, arī par gaidāmo Mesiju. Jāņa evaņģēlijā mēs lasām, ka pie Jēzus krusta Viņa nāves brīdī stāvēja trīs sievietes un viens māceklis.

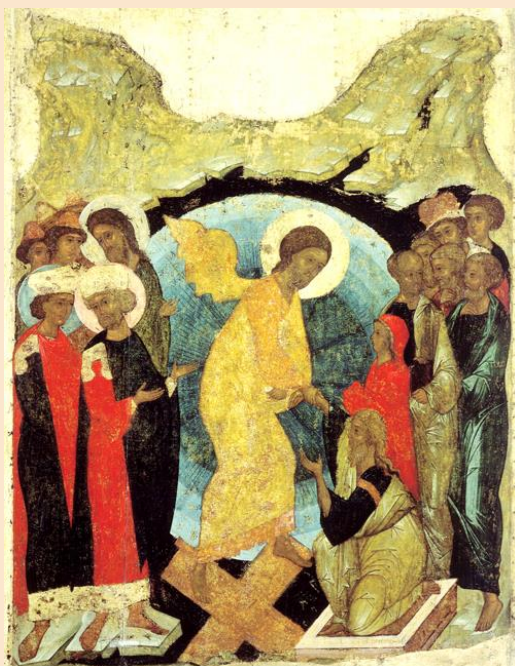
Pienāk sestdiena – Saturna diena. Pēc vakardienas notikumu intensitātes iestājas jūdu sabata stingais miers. Nevienš neiet no mājas ārā. Pasaule pēkšņi ir tukša. Arī pēc Jūdas pakāršanās sarucis mācekļu loks sanāk kopā, bet viņus šajā brīdī apvieno tikai totāls apmulsums. Viņi piedzīvoja svēto maltīti iepriekšējā dienā, kad tika sagatavots un ar viņu līdzdalību svētīts patiesais „Jērs”, kas vakar tika upurēts uz krusta altāra, bet viņi nespēja to ne panest, ne aptvert. Kopš Kristus spēks vērsās uz iekšu cīņai ar nāvi, Viņa ietekme uz mācekļiem atslāba, un viņi faktiski ieslīga tādā kā pusmiega stāvoklī. Tikai māceklis, „kuru Kungs ir mīlējis”, palika ar Viņu līdz galam. Tagad mācekļi jūtas kā izmesti no laivas; viņi nesaprot, kas viņi ir, kas bija tas, ko viņi piedzīvoja blakus Jēzum trīs gadu gaitā un kādēļ viņi tagad ir pamesti. Kā apmaldījušos aunu bariņš viņi spiežas cits pie cita un cilā katrs savā sirdī šaubas: vai tik tas viss nav bijis tikai sapnis, un baiso jautājumu: kas tagad būs?

Visas senās tautas pirmskristīgajos laikos komunicēja ar saviem dieviem pie senču kapiem, kuri reizē kalpoja viņiem par altāriem. Tas bija tad, kad aprite starp fizisko un garīgo pasauli bija tik dabiska, ka līdzinājās ieelpai un izelpai. Kad tiešā saikne ar garīgo pasauli sāka atslābt, to vēl kādu laiku varēja uzturēt caur mirušo tuvinieku dvēselēm, kuras piesauca ar īpašiem rituāliem. Bet aizai padziļinoties tas gāja arvien grūtāk, kamēr mirušo senču dvēseļu vietā cilvēkiem nemanot ap altāriem sāka mudžēt dēmoni. Uz Zemes dzīvojošo cilvēku apziņai viņpasaule pazuda tumsā, līdz ar to nodzisa ticība dvēseļu nemirstībai un pazuda dzīves jēga. Nāve no lielās miega māsas pārvērtās par spocīgu biedēkli. Turpmāk viss turas tikai uz tradīcijām, kuras ar laiku neizbēgami arvien vairāk sastingst un drīzāk sasaista cilvēku gribu, nekā kalpo viņiem par spēka un gudrības avotu. Arī mirušo dvēselēm pēcnāves sfēra kļuva par cietumu, kā vienā no savām vēstulēm šo stāvokli raksturo apustulis Pēteris.

Bet atgriezīsimies Klusajā sestdienā. Tātad Kristus līķis ir noņemts no krusta un guldīts kapā. Tas ir vispārēji zināms, bet Emīls Boks savos apcerējumos par evaņģēlijiem pievērš uzmanību kādam maz pazīstamam faktam, proti, ka providence apbrīnojamā kārtā ir parūpējusies par to, lai šis kaps atrastos vietā, kas kopš gadu tūkstošiem tika uzskatīta par Zemes centru. Un tālāk viņš stāsta, ka starp Golgātas pakalnu un Kristus kapa vietu tempļa kalna klinšainajā masā kādreiz pletās dziļa grava, kas sadalīja Jeruzalemes pilsētu divās daļās, un cilvēki ticēja, ka šī grava ir bijusi vecā Ādama kaps. Vēlāk Zālamans lika to aizbērt, un tagad tieši virs šīs aizbērtās gravas atrodas Kristus

kaps. Zemestrīces laikā grava atkal atvērās un uzņēma sevī svēto līķi. Vai nav zīmīgi? „Kā nāve ir nākusi caur vienu cilvēku, tā arī Augšāmcelšanās ir ienākusi pasaulē caur vienu cilvēku. Kā Ādamā visi cilvēki piedzīvoja nāvi, tā Kristū viņi tika atmodināti dzīvībai.” (I Kor. 15:21-23) Tātad abi kapi vienā vietā! Starp citu, šai sakarā Kristus tiek saukts arī par jauno Ādamu.

Iesim vēl nedaudz dziļāk. Brīdī kad Kristus gars atstāja Viņa miesu, Jeruzalemes templī pārplīsa priekškara auts, kas atdalīja sakristeju no tempļa halles. Tas ir simbols tam, ka turpmāk aiza starp fizisko un garīgo pasauli no Zemes puses ir atcelta. Bet šī aiza tika atcelta arī no otras puses. Kristus pilnā apziņā izgājis cauri nāves vārtiem, kā no tās valgiem brīvais gars ienes mirušo valstībā gaismu. Šī ir Kristus nokāpšanas mirušo valstībā jēga. Tajā ieslodzītajās dvēselēs uzspīd cerības stars, ka nāves valdzinājums var tikt pārvarēts. Kamēr uz Zemes vēl valda sabata tumsa, mirušo valstībā jau uzaust Augšāmcelšanās Saule.

Svētā diena.

KRISTUS AUGŠĀMCELŠANĀS.

Visi četri evaņģēliji apraksta svētdienas rītu pēc lielā Sabata praktiski vienādi. Nelielas atšķirības neskar lietas būtību: Pirmajā dienā pēc sabata sievietes vai mācekļi, atnākuši pie kapa, kura ieeja iepriekšējā dienā tika aizdarīta ar lielo akmeni un apsargāta, ierauga, ka akmens ir novelts un kaps ir tukšs. Līķa vietā ir palikuši tikai auti, kuros tas bijis ietīts, un kā brīnuma liecinieki garīgas būtnes, nosauktas par eņģeļiem. Interesanti, ka par pašu Augšāmcelšanos neviens nerunā. Tiek aprakstīti dažādi ar to saistīti notikumi, atdzimušā Kristus tikšanās ar dažādiem cilvēkiem, to reakcija, bet ne pats process, kura rezultātā tas, kas bija miris, kļuva atkal dzīvs.

Katrā ziņā tiek pasludināts, ka ir piepildījies apsoliņuma nākamais punkts: Kristus ir augšāmcelies! Līdz ar to tiek ielikts otrais kristietības pamatakmens. Pirmais ir ticis ielikts Svētajā naktī ar Jēzus piedzimšanu, kad „Vārds ir tapis miesa.” Aiz tā ir jaušams kādas augstas dievišķas būtnes upuris, kas atstāja tai atbilstošas sfēras, lai savienotos ar Zemes cilvēci un izvestu to no strupceļa, kurā tā ir nokļuvusi līdzšinējas attīstības rezultātā. Otrais pamats, tātad, ir ielikts šai būtnei izejot cauri nāvei un to pārvarot. Un trešais - līdz ar mācekļu apgaismības notikumu sešas nedēļas pēc Augšāmcelšanās, ko kristieši sauc par Svētā gara nolaišanos vai dievišķās Trīsvienības atklāsmi.

Ja izdodas mobilizēt savas garīgās acs iedīgli, kas ir katrā cilvēkā, un mēģina sajust šīs mistērijas iekšēju dinamiku un jēgu, varbūt var ieraudzīt, kā no bezgalīgām pasaules tālēm, no visa apkārtējā kosmosa kāds varens „vējš” kādas varenas idejas vārdā dzen kopā dažādus spēkus tā, ka noteiktā vēsturiskā mirklī tie visi satiekas vienā punktā, uz vienas skatuves, caurstrāvo cits citu tik intensīvi, ka ļauj šai idejai koncentrēties līdz

kristāla skaidrībai un uz trīs gadiem pieņemt lejā, uz Zemes ar fiziskām maņām tveramu veidolu, lai pēc brīža atkal uzsāktu augšupeju, bet tagad jau kopā ar cilvēci. Mēs šobrīd nevaram pat tuvu iedomāties, ko tas nozīmēja augstai hierarhiskai būtnei, kāds ir Kristus, ieiet cilvēka fiziskās miesas šaurajā būrī un nodzīvot tajā veselus trīs gadus. Mēs to sākam miglaini nojaust tikai tad, kad mūsu pašu garam mūsu fiziskā miesa kļūst jūtami par šauru, par cietu un par vārgu, ko domā Pāvils sacīdams: „Gars ir stiprs, bet miesa vāja”.

Tātad, Marija Magdalēna redz tukšu kapu un viņas dvēselē uzaust jautājums: Kur Viņš ir? Kad tas sasniedz pietiekamu intensitāti, Tas, kuru viņa meklē, pēkšņi ir klāt. Vispirms viņa uztver to kā dārznieku, bet, sadzirdējusi savu vārdu un caur to it kā pieskārienu savai individualitātei, viņa atpazīst Kungu: „*Mirijam*” un tad „*Rabbuni*”.

Citi šīs parādības liecinieki piedzīvo to citādi. Piemēram, Lūka stāsta, ka šīs dienas vakara pusē divi vīri dodas uz Emausu, kas atrodas dažu jūdžu attālumā no Jeruzalemes, un ceļā viņiem pievienojas trešais - „neparastā veidolā”. Notiek saruna. Atbildot uz draugu sašutumu par neseniem notikumiem, svešinieks atgādina viņiem Vecās derības pravietojumus par Cilvēkdēlu, Viņa nāvi un Augšāmcelšanos. Vīri aicina svešinieku savā mājā un piedāvā viņam maltīti, tomēr paliek neredzoši, kamēr Viņš nepārlauž maizi. Šajā mirklī viņu acis atveras un viņi atpazīst Skolotāju.

Marka mājā sapulcējušies mācekļi pēkšņi ierauga Viņu savā priekšā, lai arī istabas durvis bija slēgtas. Šoreiz Viņa teiktais „Miers lai ir ar jums!” un Viņa gara dvaša, ar ko Viņš viņus svētī, ļauj viņiem atpazīt to, kas stāv viņu priekšā.

Ja uzmanīgi izseko vienu tikšanos pēc otras, var ievērot, ka miesa, kurā Kristus parādās cilvēkiem, kļūst arvien tveramāka. Ja Marija vēl nedrīkst tai pieskarties, jo tā vēl ir pārāk trausla, tad jau pēc astoņām dienām Tomas drīkst ielikt roku Viņa brūcē un pārliedzināties par šīs miesas realitāti. „Man ir dota vara pār visu miesu” – saka Kristus, un šī vara arvien pieaug. Jāņa aprakstītajā ainā Galilejas jūras krastā, kur mācekļi rīta agrumā notur maltīti, Kungs bauda to kopā ar viņiem. Tas turpinās dažādās variācijās 40 dienas līdz t.s. Debesbraukšanai, kad Kunga tēls pamazām izplēn gaisā mācekļu un pūļa acu priekšā.

Kas tad tā ir par miesu, kuru var redzēt un taustīt, bet kura var iziet cauri sienai? Kura var pārvietoties brīvi no Zemes gravitācijas? Šis ir varbūt visgrūtāk saprotamais kristietības aspekts, jo mēs visi vēl esam pārāk lieli materiālisti un visu, kas pārkāpj mums zināmus fizikas likumus, uztveram kā brīnumu, lai nepiešķirtu tam pārāk lielu nozīmi. Mēs nepieļaujam domu, ka gara un dvēseles dzīve tikpat stingri seko saviem likumiem, kā matērija saviem, un ka matērijas varai pār cilvēci ir nospraustas zināmas robežas.

Ja mēs sadūšotos iedziļināties šajā noslēpumā, tas ļautu mums ieskatīties cilvēces tālajā nākotnē un nojaust, ka t.s. „miesas Augšāmcelšanās” ir pakāpenisks fiziskās miesas pārveidošanās process, kas norisinās neskaitāmās pakāpēs ejot cauri

neskaitāmām metamorfozēm. Galu galā tai jāasniedz tāda suverenitātes pakāpe, lai varētu eksistēt un kalpot cilvēka garam par mājokli un balstu arī tad, kad fiziskās Zemes laiks būs iztecējis un matērijas jēdziens, kādu mēs pazīstam šodien, paliks pagātnē. Citiem vārdiem sakot, Augšāmcelšanās miesa ir fizisko spēku miesa brīva no fiziskās matērijas, bet ar augstā mērā konsolidētu ētermiesu, un Golgātas mistērijas gaitā šis mērķis tika reiz sasniegts. Ko tas nozīmē visai cilvēcei un katram no mums, rādīs nākamie kristīgā gada notikumi.

Ja cilvēces inkarnācijas process ceļā pie garīgas suverenitātes norisinājās zem grēkākrišanas zīmes, kas noveda pie tās pārlietu dziļas ieslīgšanas matērijā līdz pat totālai atkarībai no tās, tad Golgātas mistērijas gaitā Kristus ir īstenojis radikālu pavērsienu, kā rezultātā turpmākais cilvēces ceļš ir ejams Augšāmcelšanās zīmē.

Kristus ir augšāmcēlies! Patiesi augšāmcēlies!

Rakstā tika izmantoti daži motīvi no Kristiešu kopas mācītāja Frīdriha Beneša (†) apcerējumiem.